

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра публічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри публічного права

С.М. Школа

«30» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Право Європейського Союзу»

Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Рівень вищої освіти.....	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Право
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	3 семестр
Мова викладання	Українська

Викладачі: асист. Наливайко І.О.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Право Європейського Союзу» для освітньо-професійної програми «Право» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. публічного права. – Д. : НТУ «ДП», 2024. – 13 с.

Розробник – Наливайко Ігор Олегович, асистент кафедри публічного права.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для формування компетентностей, необхідних для розуміння природи і функцій права, змісту його основних правових інститутів, застосування права, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 081 «Право» (протокол №1 від 29.08.2024).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	4
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1 Шкали	7
6.2 Засоби та процедури	7
6.3 Критерії.....	8
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	12

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 081 «Право» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Б 09 «Право Європейського Союзу» віднесено такі результати навчання:

РН ₃	Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел
РН ₁₃	Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту
РН ₁₈	Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи

Мета дисципліни – формування компетентностей, необхідних для розуміння природи і функцій права, змісту його основних правових інститутів, застосування права, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
РН ₃	ДРН ₃	Аналізувати основні джерела, інститути та складові права Європейського Союзу
РН ₁₃	ДРН ₁₃	Оцінювати стан відповідності законодавства України до вимог права Європейського Союзу та аналізувати перспективи його подальшого вдосконалення; давати характеристику і проводити аналіз головних напрямків співробітництва України з Європейським Союзом
РН ₁₈	ДРН ₁₈	Застосовувати положення міжнародних нормативно-правових у сфері економічної системи Європейського Союзу

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Результати навчання
Теорія держави і права	Використовувати одержані знання у вирішенні професійних питань
	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел
Конституційне право та конституційний процес	Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми
	Давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	78	28	50			8	70
практичні	-	-	-				-
лабораторні	-	-	-			-	-
семінари	42	11	31			4	38
РАЗОМ	120	39	81			12	108

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифр ПНР	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	78
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 1. Формування та розвиток правової системи Європейського Союзу 1. Поняття, риси та особливості правової системи Європейського Союзу. 2. Структура правової системи Європейського Союзу. 3. Поєднання в правовій системі Європейського Союзу елементів романогерманської та англосаксонської правової системи. 4. Основні напрямки та форми зближення національних правових систем держав-членів Європейського Союзу	8
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 2. Правова природа Європейського Союзу 1. Основні доктринальні підходи щодо правового статусу Європейського Союзу. 2. Федералістський підхід до правової природи Європейського Союзу. 3. Європейський Союз як конфедерація держав. 4. Європейський Союз як наднаціональна міжнародна організація. 5. Міжнародна правосуб'єктність Європейського Союзу	8
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 3. Історія становлення та розвитку права ЄС 1. Розвиток європейської ідеї, проекти. 2. Основні етапи еволюції розвитку права ЄС. 3. Поняття та сутність «комунітарного методу» та його складові частини	8
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 4. Основоволожні принципи та специфіка норм права ЄС 1. Місце права ЄС в міжнародному правопорядку. 2. Міжнародне право як основа функціонування права ЄС. 3. Формування та розвиток правопорядку Європейського Союзу. 4. Поняття, риси та структура правопорядку ЄС.	8
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 5. Джерела права Європейського Союзу 1. Поняття та особливості джерел права Європейського Союзу. 2. Система джерел права Європейського Союзу. 3. Критерії класифікації джерел права ЄС: за сферою застосування, за способом формування та прийняття, за юридичною силою. 4. Юридична природа джерел первинного права ЄС. 5. Джерела первинного права ЄС	8
ДРН ₃	Тема 6. Інституційний механізм Європейського Союзу	8

ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	1. Загальна характеристика інституційного механізму ЄС. 2. Поняття, структура та особливості інституційного механізму ЄС. 3. Класифікація інститутів Європейського Союзу. Місце та роль інститутів в системі органів ЄС. 4. Принципи функціонування системи інститутів Європейського Союзу.	
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 7. Судова система Європейського Союзу 1. Еволюція становлення судової системи ЄС. 2. Поняття та внутрішня побудова судової системи ЄС. 3. Ланки судової системи ЄС: Європейський Суд справедливості, суд I інстанції, суди спеціальної юрисдикції. 4. Основні принципи організації та функціонування судової системи ЄС та їх види.	8
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 8. Право внутрішнього ринку Європейського Союзу 1. Поняття внутрішнього ринку у праві Європейського Союзу. 2. Основні принципи права внутрішнього ринку ЄС та їх зміст. 3. Принцип вільного руху товарів в Європейському Союзі. 4. Заборона митних зборів та еквівалентних їм платежів.	8
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 9. Право зовнішніх зносин Європейського Союзу 1. Історія становлення спільної зовнішньої політики та політики безпеки Європейського Союзу. 2. Поняття, система та структура права зовнішніх зносин Європейського Союзу. 3. Правові механізми та інструменти права зовнішніх зносин Європейського Союзу.	7
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Тема 10. Україна та Європейський Союз: правові основи співробітництва 1. Історія розвитку правовідносин між Україною та Європейським Союзом. 2. Правові засади регулювання співробітництва між Україною та Європейським союзом. 3. Організаційно-правові механізми співпраці між Україною та Європейським Союзом. 4. Гармонізація та адаптація законодавства України до права Європейського Союзу.	7
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ		42
ДРН ₃ ДРН ₁₃ ДРН ₁₈	Формування та розвиток правової системи Європейського Союзу.	4
	Правова природа Європейського Союзу.	4
	Історія становлення та розвитку права ЄС.	4
	Основні принципи та специфіка норм права ЄС.	4
	Джерела права Європейського Союзу.	4
	Інституційний механізм Європейського Союзу.	4
	Судова система Європейського Союзу.	4
	Право внутрішнього ринку Європейського Союзу.	4
	Право зовнішніх зносин Європейського Союзу.	4
	Україна та Європейський Союз: правові основи співробітництва.	6
Разом:		120

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ
--------------------------	-----------------------------

навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування	підсумкове тестування	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, оцінювання презентації виступ-презентація, робота в малих групах, реферат/есе		підсумкове тестування під час екзамену за бажанням здобувача
	або індивідуальне завдання			

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Семінарські заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати тестові завдання, які містять завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань повинні відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів мають забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання тестових завдань визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання тестів може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для магістерського рівня вищої освіти (подано нижче).

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	- високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

- мультимедійне обладнання;
 - інформаційно-комунікаційні засоби;
 - персональні комп'ютери.
- Дистанційна платформа Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Договір про заснування Європейської Спільноти (консолідована версія станом на 1 січня 2005 року).
2. Договір про Європейський Союз (консолідована версія станом на 1 січня 2005 року).
3. Ніццький договір про внесення змін та доповнень до Договору про Європейський Союз, Договорів про заснування Європейських Співтовариств та деяких пов'язаних з ними актів (2001/C80/01).
4. Право Європейського Союзу: підручник / М. Р. Аракелян, М. Д. Василенко. – Одеса : Фенікс, 2012. – 390 с.
5. Право Європейського Союзу: навч. посібник / за ред. Р. А. Петров. – 2-ге вид. – Київ: Істина, 2009. – 376 с.
6. Право Європейського Союзу: підручник / за ред. О. К. Вишняков. – Одеса: Фенікс, 2013. – 883 с.
7. Право Європейського Союзу: навч. посібник / за ред. В. М. Бесчастний. – Київ: Знання, 2011. – 366 с.
8. Європейське право. Право Європейського союзу : підручник: у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і європ. права Ін-ту

міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ : Ін Юре, 2015 . Кн. 1: Інституційне право Європейського союзу / Муравйов В. І. та ін. – 2015. – 307 с.

9. Європейське право. Право Європейського союзу: підручник: у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і європ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ : Ін Юре, 2015. – Кн. 2 : Матеріальне право Європейського союзу / Муравйов В. І. та ін. – 2015. – 451 с.

10. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у 3 кн. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., зав. каф. порівнял. і європ. права Ін-ту міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка В. І. Муравйова; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. – Київ: Ін Юре, 2015. Кн. 3 : Право зовнішніх зносин Європейського союзу / В. І. Муравйов та ін. – 2015. – 405 с.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Право Європейського Союзу»
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Право»

Розробник: **Наливайко Ігор Олегович**

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19